

Woord vooraf 11

I INLEIDING 13

Hugo de Groot, een geleerde met wereldfaam 13

Een biografie 14

Enkele hoofdlijnen: een vertroebelde driehoeksverhouding 18

Terminologie 23

II JEUGDJAREN (1583-1599) 25

Voorgeslacht 25

Grotius' vroegste jeugd 32

Grotius als student 39

De Franse reis (1598) 47

III OP WEG NAAR DE VOLWASSENHEID (1599-1607) 54

Geleerde activiteiten, relatie met Johan van Oldenbarnevelt 54

Leidse vrienden: Heinsius, Meursius en Baudius 60

Grotius en Simon Stevin 64

De republica emendanda 67

Advocaat in Den Haag; omgang met Johannes Wtenbogaert 69

Het faillissement van Jan de Groot 76

Familieleven 80

IV ADVOCaat-FISCAAL (1607-1613) 82

De iure praedae als opstap naar het advocaat-fiscaalschap 82

Grotius als advocaat-fiscaal 84

Maria van Reigersberch 87

Vrede of Bestand? 90

Mare liberum en *De antiquitate* 94

Bestuurlijke beslommeringen 99

Verhouding tot stadhouder Maurits 102

Een gedicht voor Hendrik Delmanhorst 104

Leidse vrienden: Scaliger, Baudius en Heinsius 105

V EEN POLITICUS IN DE DOP (1609-1613) 109

Bestandstwisten 109

Dedood van Jacobus Arminius 112

Johannes Wtenbogaert 117

Conradus Vorstius 119

Meietius 120

Leidse vrienden: Petrus Bertius en Petrus Cunaeus 125

Politieke verwickelingen (1611-1613) 129

De Engelse reis (1613) 131

Overleg met de koning en andere groten aan het Engelse hof 135

Terugkeer 141

VI PENSIONARIS VAN ROTTERDAM (1613-1616) 144

Het pensionarisambt als keerpunt 144

De benoeming 144

Rotterdam 146

Gezinsleven 147

Ordinum pietas 148

Nasleep 154

Drie brieven uit 1614 163

Politieke carrière 170

VII EEN INTELLECTUEEL IN REVOLUTIETIJD (1616-1618) 178

Politieke en wetenschappelijke werkzaamheden 178

Adolphus Venator, jager op de waarheid	185
Heibel in de Hofstad	188
Lastige missies: Oudewater en daarna	190
<i>De satisfactione</i>	198
<i>De imperio circa sacra</i>	204
Engelse connecties	208
De Franse politiek	213
De aanloop naar de nationale synode	214
De ontknoping	218
VIII PROCES EN GEVANGENSCHAP (1618-1621)	226
De aanloop naar de arrestatie	226
Arrestatie en gevangenschap	229
Berechting	233
Loevestein	251
Dienstbaarheid uit broederliefde	255
De ontsnapping	257
IX BALLINGSCHAP (1621-1625)	263
Parijs, wijkplaats in een woelige wereld	263
Gezinsleven	265
Grotius en de Franse politieke autoriteiten	271
Ontwikkelingen in het Franse calvinisme	277
Remonstranten in ballingschap	278
<i>Disquisitio anpelagianasint</i>	281
<i>Verantwoordingh</i>	285
Grotius en Charenton	296
Introductie in de Parijse geleerde wereld: het Cabinet Dupuy	298
De 'fratres tergemini'	304
<i>De iure belli ac pacis</i>	307
X BALLINGSCHAP (1625-1631)	317
Demachtswisseling van 1625	317
Financiële perikelen	323
Onderhandelingen	327
Maria en Nicolaes van Reigersberch als Grotius' pleitbezorgers	331
Ballingschap in de praktijk: Grotius' kijk op Frankrijk	335
Contacten met Franse arminianen	339
Een verstoorde relatie: Grotius en Daniel Heinsius	341
Een nieuwe vriendschap: Grotius en Claude Saumaise	344
Een oude vriend: Johannes Wtenbogaert	345
<i>De veritate</i> en andere geleerde publicaties	348
Plannen voor een terugkeer	360
XI HOLLANDS INTERMEZZO (1631-1632)	364
Onverwachte terugkeer	364
Amsterdamse gastvrijheid	371
XII OP DOORTOCHT IN HAMBURG: WEIFELINGEN EN ONZEKERHEDEN (1632-1634)	380
Vluchthaven Hamburg	380
Onderhandelingen met Zweden	385
De reis naar Parijs	388
<i>Sophompaneas</i>	389
XIII FRICTIES TUSSEN AMBTSUITOEFENING, WETENSCHAP EN GODSDIENST: DE EERSTE JAREN VAN DE PARIJSE AMBASSADE (1635-1640)	396

Entree 396
Gezinsleven 397
Grotius en John Selden 402
Geleerde contacten 405
Filologie, onderzoek naar de Oudheid in al haar aspecten 407
Grotius, Heinsius en Saumaise 411
Het rentevraagstuk 417
Grotius en de kerk van Charenton 419
Grotius en zijn huispredikant Brandan Daetri 425
Grotius en het socinianisme 429
Nicolaes van Reigersberch in debat met André Rivet 434

XIV NAAR EEN DEFINITIEVE
BREUK MET HET VADERLAND
(1635-1640) 439

De diplomatieke taak 439
De algemene politieke
situatie 441
Grotius' verslaggeving 445
De relatie tot de Franse politieke leiders 447
Grotius, William Laud en John Scudamore 451
Grotius en Peter Abel Schmalz 454
Een bedorven relatie: Grotius en het vaderland 457
Willem de Groot, pensionaris in spe 464
Reigersberch, Grotius en Petter Spiring Silvercrona 470
Opnieuw: de verhouding tot het vaderland 474
Publicitaire activiteiten 475

XV DIPLOMATIE EN EXEGESE: DE PARIJSE AMBASSADE (1640-1644) 479

Een nieuwe woning 479
De affaire Cinq-Mars en de contacten met het Cabinet Dupuy
484 Grotius en de 'réunion des Eglises' 487
De Antichristo 491
Drukkers in Frankrijk en Holland 498
Grotius' exegese 506
De weg naar Rome 518
Grotius' positie in de geleerde wereld: een ontheemde intellectueel
529

XVI EEN TELEURGESTELDE DIPLOMAAT (1640-1645) 532

Politiek en protocol 532
Perikelen van het gezantschap 540
De Zweeds-Deense oorlog 544
In discussie met Johan de Laet 550
Een broze vriendschap: Grotius en Claude Saumaise 555
Een langslpende controverse: Grotius en André Rivet 562
Contacten met de Vossii en Wtenbogaert 571
Afsluitende karakterisering van het Parijse milieu 575
Afscheid van Parijs 577
Een onbestorven weduwe 579

XVII ZWEEDSE REIS EN OVERLIJDEN (1645) 580

Reis naar de Republiek 580
Kennismaking met Zweden 582
Afscheid van Zweden en overlijden te Rostock 584

XVIII VERGUIZING EN EERBETOON 593

Postume controverses 593

Grotius' invloed in latere eeuwen 602

XIX EPILOOG 609

XX NOTEN 613 XXI

BRONNEN EN LITERATUUR 765

Handschriften 765

Gedrukte bronnen, naslagwerken, afkortingen 765

Secundaire literatuur 774

Toelichting bij de afbeeldingen 797

Index van persoonsnamen en door Grotius geschreven werken 807